

گزارش اولین جلسه شورای مرکزی مدیریت استانی آموزش عالی

موضوع نشست: نحوه واگذاری وظایف به شوراهای مدیریت استانی

محل نشست: سالن شهدای جهاد علمی، وزارت علوم، تحقیقات و

فناوری

۱۸ آذر ماه ۱۳۹۹

به نام خدا

گزارش اولین جلسه شورای مرکزی مدیریت استانی آموزش عالی
موضوع نشست: نحوه واگذاری وظایف به شوراهای مدیریت استانی

پیاده‌سازی:

حسن احمدی (کارشناس معاونت پژوهش و فناوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور)
نرجس دوزدوزانی (کارشناس دبیرخانه مدیریت استانی آموزش عالی)

نشانی: میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان شیراز جنوبی، خیابان دکتر قانع‌راد، شماره ۹

وبگاه: www.nrisp.ac.ir، تلفن: ۸۸۰۳۶۱۴۴

خلاصه مدیریتی

تمرکززدایی و مأموریت‌گرایی دو هدف اصلی از اجرای مدیریت استانی موسسات آموزش عالی است. بر اساس ماده ۲ و تبصره ماده ۱۰ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت (عتف) مصوب سال ۱۳۸۳ مجلس شورای اسلامی، تمرکززدایی یکی از سیاست‌ها و وظایف اصلی وزارت عتف است. بخشی از مأموریت‌گرایی در حوزه توزیع رشته‌ها، دوره‌ها و مناطق است و بخشی دیگر در حوزه توجه به زمینه‌های آموزشی و پژوهشی که هم در استان و هم در سطح ملی قابل تنظیم و برنامه‌ریزی است. با اجرای این طرح مأموریت مراکز آموزش عالی استان بر اساس ظرفیت‌های موجود در استان تنظیم و تدوین می‌شود.

به طور کلی هر چقدر بتوانیم تمرکززدایی کنیم و استقلال تصمیم‌گیری را در مجامع آموزش عالی در سطوح خارج از وزارت علوم تقویت کنیم، این یک حرکت مطلوب و مورد انتظار دانشگاهیان می‌باشد. بنابراین روشن کردن اهداف و شفاف‌سازی انتظارات از اجرای این تصمیمات اهمیت زیادی دارد و باید دستورالعمل‌های دقیق تهیه گردد. در این راستا استفاده از ظرفیت‌های قانونی برای تثبیت تصمیمات اصولی و بنیادی نیز لازم است. با توجه به ساختار سیاسی کشور ما و شکلی که در مدیریت استانی داریم به نظر می‌رسد سازگار کردن نحوه واگذاری وظایف به مناطق با ساختار سیاسی کشور روش بهتری باشد. از این رو احصاء وظایف وزارتخانه و تعیین موارد قابل واگذاری ضروریست. فرایندهای اصلی در حوزه آموزشی در ۹ فرایند احصاء شده و برای هر کدام از اجزاء یعنی موسسه، استان و وزارت نقشه‌هایی پیشنهاد شده است. به عنوان مثال در حوزه تاسیس، تجمیع، ادغام و انحلال موسسات آموزش عالی، بررسی درخواست‌های موسسات و رصد و نظارت بر ساماندهی موسسات آموزش عالی در شورای استانی خواهد بود و در نهایت ابلاغ سیاست‌های کلان و بررسی و تصویب تاسیس و... موسسات آموزش عالی در وزارت انجام خواهد شد.

نکته‌ای که باید خیلی مورد توجه قرار گیرد و روسای محترم دانشگاه‌های معین هم باید خیلی به آن توجه داشته باشند، این است که در بحث مدیریت استانی آموزش عالی به دنبال طراحی نظام مدیریتی در سطح ملی و با استفاده از امکانات درون استان‌ها هستیم. به عنوان مثال در دادگاه‌ها، نظامی پیش‌بینی شده است که برخی از دعاوی را فقط دادگاه‌های شهرستان رسیدگی می‌کند، برخی دعاوی هم در شهرستان و هم در استان رسیدگی می‌شود و به دیوان عالی کشور نمی‌آید، و برخی دعاوی هم در شهرستان و هم در استان و هم در دیوان عالی کشور پیگیری می‌شود. برای دادگاه‌ها هم باید همین سیستم ایجاد شود، به نحوی که درصدی از مصوبات را به استان واگذار شود. قرار باشد همه امور نهایتاً به وزارت برگردد، فرایند کار پیچیده‌تر می‌شود.

کار ساماندهی آموزش عالی کار بسیار بزرگ، حساس و مهمی است. منتهی دانشگاه‌های ستادی برخلاف دانشگاه پیام نور، علمی و کاربردی، فنی و حرفه‌ای و دانشگاه آزاد اسلامی در خیلی از مسائل مستقل نیستند. از طرفی با توجه به استقلال نسبی دانشگاه آزاد و غیردولتی‌ها، در تعیین محدوده تبعیت استانی آنها ابهام وجود دارد. به نظر می‌رسد اگرچه تمرکز زدایی در وظایف آسان باشد، اما در رابطه با اختیارات بررسی‌های مفصلی ضروریست.

اولین گام ایجاد مدیریت استانی و شورای مرکزی است. خود این بستر شبکه‌ای، امکانی را فراهم می‌کند که برخی اختیاراتی که در خارج از وزارت علوم است به این شبکه و این مدیریت ملی واگذار شود. همه بازیگران آموزش عالی باید در این شبکه وجود داشته باشد. در خصوص عضویت رؤسای پارک‌ها در شورای استانی نیز باید تصمیم‌گیری صورت پذیرد. همچنین به عدم تمرکز در حوزه‌های فناوری‌ها که تابع الگوی ثابتی در رشد و توسعه نیستند، توجه شود. در بخش‌هایی که حساسیت کمتر است و تفویض اختیار به راحتی امکان‌پذیر است، زودتر می‌توانیم شروع کنیم که تحرکی را شوراها پیدا کنند و جا بیافتند و بعد در کنار آن به تدریج اختیارات را در حوزه‌های اصلی‌تر آموزشی، پژوهشی به دوستان ابلاغ کنیم.

نکته مهم دیگر در اجرای مدیریت استانی، استقلال از دولت‌هاست که باید مدنظر قرار گیرد. اگر ساعتها در این جلسات شرکت کنیم و وقت بذاریم و دولتی بیاید که تمام اینها را کنار بگذارد، خسارت بزرگی است.

در پایان این جلسه مقرر شد در جلسات بعدی شیوه‌نامه واگذاری وظایف وزارت عتف به شوراها مدیریت آموزش عالی استانی مورد بحث قرار گیرد و حوزه‌های مختلف ستادی مسؤولیت‌های خود به خصوص در بخش آموزش، پژوهش و فناوری را بررسی و مواردی که قابل واگذاری است را نیز مشخص کنند.

مشروح جلسه:

این جلسه در تاریخ ۱۸ آذر ۱۳۹۹ در سالن جلسات شهدای جهاد علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با حضور آقایان دکتر منصور غلامی وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر سروش قاضی نوری رئیس محترم مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دبیرخانه شورای مرکزی مدیریت استانی، دکتر ابراهیم خدایی رئیس سازمان سنجش آموزش کشور، دکتر علی خاکی صدیق معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر غلامعلی منتظر رئیس محترم مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت عتف، دکتر مهدی کشمیری قائم مقام معاون پژوهش و فناوری، دکتر علی اسلامی پناه معاون حقوقی و امور مجلس وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر محمدرضا زمانی رئیس دانشگاه پیام نور، دکتر محمود نیلی احمدآبادی رئیس دانشگاه تهران، دکتر غلامحسین رحیمی معاون پژوهش، فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر ابراهیم صالحی عمران رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دکتر میر رضا مجیدی رئیس دانشگاه تبریز، دکتر مجتبی صدیقی رئیس سازمان امور دانشجویان، دکتر کوروش نوذری رئیس دانشگاه مازندران آغاز شد، و سپس نحوه واگذاری وظایف به شوراهای مدیریت استانی توسط رئیس محترم مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دبیرخانه شورای مرکزی مدیریت استانی ارائه شد و حاضران مواردی را در رابطه با الگوی واگذاری وظایف مطرح کردند که در این گزارش به تشریح آنها پرداخته می‌شود.

دکتر سروش قاضی نوری رئیس محترم مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دبیرخانه شورای مرکزی مدیریت استانی

دکتر قاضی نوری اظهار داشتند که این جلسه اولین جلسه شورای مرکزی مدیریت استانی آموزش عالی می‌باشد و دو دستور اصلی خواهد داشت که یکی معرفی اجمالی طرح و مرور اقدامات انجام شده خواهد بود و بحث دیگر در مورد نحوه واگذاری وظایف به شوراهای مدیریت استانی است که در جلسه قبل مهم‌ترین دغدغه روسای دانشگاه‌های معین بود که الگوی واگذاری وظایف چگونه خواهد بود و چگونه این وظایف به شوراهای مدیریت استانی واگذار خواهد شد. در این جلسه در مورد کلیات و خطوط راهنمای تقسیم وظایف صحبتی انجام خواهد شد و به طور خاص در این جلسه روی وظایف در حوزه آموزشی هم پیشنهادی اولیه خدمت همه دوستان ارائه داده خواهد شد و در آخر در مورد شیوه‌نامه اجرایی‌سازی وظایف و نحوه برگزاری جلسات شورای مرکزی مدیریت آموزش عالی در وزارت عتف بحث خواهد شد.

دکتر منصور غلامی وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر غلامی ابراز امیدواری کردند که بحث ساماندهی آموزش عالی و موضوع مدیریت استانی را بتوانیم به یک نتیجه و دستاورد اجرایی- عملی برسانیم. به لحاظ کلی هر چقدر بتوانیم تمرکززدایی کنیم و استقلال تصمیم‌گیری را در مجامع آموزش عالی در سطوح خارج از وزارت علوم تقویت کنیم، این یک حرکت مطلوب و مورد انتظار دانشگاهیان می‌باشد. با اینکه ضوابط و مقررات دست و پاگیر برای اینکه اتصال به سیستم متمرکز را کم کنیم زیاد است، اما مواردی هم وجود دارد که می‌شود با تدابیری مقدمه کار را فراهم کرد. نگاهی که امروز در آموزش وجود دارد در همه جنبه‌ها به تصمیم‌گیری‌های محلی و محیطی سوق و گرایش دارد و لذا با لحاظ کردن همه دقت‌ها این بحث را باید پیش برد. در مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی که مدیریت منطقه‌ای تصویب و ساماندهی شده، کم و بیش به سمت اجرای آن حرکت کردیم. در برخی مناطق ارتباطات و هماهنگی و همگرایی مناسب بوده و برخی مناطق مشکلات منطقه‌ای داشتند که در زمان اجرای سند آمایش آموزش عالی و بخش ساماندهی مرکز موسسات آموزش عالی با مشکل هماهنگی در سطح منطقه روبرو شدیم. لذا تصمیم بر این شد در همان طرح هم بحث مدیریت استانی را پیش ببریم. لذا این دو مقوله باهم انطباق دارند، اینکه ساماندهی را استانی انجام می‌دهیم و اینکه این مدیریت استانی که الان دارد بحث می‌شود و رای ساماندهی است، یعنی هم ساماندهی را پوشش خواهد داد و هم خارج از مباحث ساماندهی برای دانشگاه‌های بزرگ کشور، دانشگاه‌های معین و مجموعه‌های تابع آنها این موضوع قابل تعمیم خواهد بود. در این نشست روابط و مقررات تشکیل شورای مربوطه را در این حوزه تحت عنوان شورای مرکزی مدیریت آموزش عالی در وزارت علوم تنظیم کنیم و با حضور معاونت‌های محترم وزارت علوم به سمت کم کردن تمرکز برویم و اختیاراتی که در سطح دانشگاه‌ها ایجاد می‌کنیم منجر به تصمیم‌گیری سریع و دقیق و منطبق با وضعیت موسسات آموزش عالی باشد.

دکتر سروش قاضی نوری رئیس محترم مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دبیرخانه شورای مرکزی مدیریت استانی

ایشان در این بخش به معرفی اجمالی طرح و مرور اقدامات انجام شده پرداختند و اشاره داشتند که شورای عالی انقلاب فرهنگی بحث سند آمایش آموزش عالی و مدیریت منطقه‌ای را به وزات عتف تکلیف کرده بود و بعداً مطالعاتی که انجام شد این موضوع مطرح شد که با توجه به ساختار سیاسی کشور ما و شکلی که در مدیریت استانی داریم شاید سازگار کردن نحوه واگذاری وظایف به مناطق با ساختار سیاسی کشور روش بهتری باشد. لذا این اجازه از شورای عالی انقلاب فرهنگی گرفته شد که بحث مدیریت منطقه‌ای در وزات عتف به صورت مدیریت استانی انجام گیرد. پیش‌نویسی تهیه شد، دوستان محترم در شورای معاونین وزارت عتف در چند نوبت بررسی کردند و در نهایت نسخه نهایی این آیین‌نامه آبان ماه ۹۹ توسط جناب آقای دکتر غلامی ابلاغ شد. این جلسه مقدماتی نیاز داشت که روسای دانشگاه‌های معین در ۳۱ استان انتخاب شدند، بعد از آن با رای خود دوستان ۷ دانشگاه به نمایندگی از دانشگاه‌های معین در شورای مرکزی دانشگاه انتخاب شدند که در این جلسه حاضر هستند. در جلسه حاضر غیر از دوستان حاضر در جلسه، معاونین محترم، دو نفر نماینده حقیقی و به صورت مجازی ۷ دانشگاه به نمایندگی از دانشگاه‌های معین، چهار دانشگاه زیرنظام‌های وزارت یعنی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی کاربردی اضافه شدند. ترکیب جلسه امروز، ترکیب شورای مرکزی است که عملاً تصمیم‌گیرنده اصلی نحوه فعالیت این آیین‌نامه خواهد بود. آقای دکتر آخوندمنش هم در این جلسه به عنوان نماینده دانشگاه‌های غیر انتفاعی دعوت شدند تا عملاً همه زیرنظام‌های اصلی را در این جلسه داشته باشیم.

دکتر قاضی نوری در ادامه بحث به نحوه واگذاری وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شوراهای مدیریت آموزش عالی استانی پرداختند. ایشان اظهار داشتند در جلسه‌ای که با دانشگاه‌های معین داشتیم، چگونگی نحوه واگذاری و الگوی واگذاری وظایف به عنوان مهم‌ترین دغدغه مطرح شد. تعریف موضوع و اینکه در چه حدی این وظایف واگذار خواهد شد. اگر ما محورهای اصلی این بحث را ببینیم باید به چند مورد به شرح ذیل توجه شود:

- اهمیت اطلاع رسانی و فرهنگ‌سازی در خصوص اهمیت مدیریت استانی و مزایای همکاری دانشگاه-های کوچک و بزرگ
- بازنگری و اصلاح فرایندهای پژوهش و فناوری، آموزشی، اداری و مالی با رویکرد مدیریت استانی از ستاد به دانشگاه معین استان و از دانشگاه معین به سایر موسسات آموزش عالی.
- واگذاری تدریجی اختیارات از ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به استان‌ها جهت تحقق تمرکز زدایی، افزایش کارایی، اثربخشی و مشارکت هر چه بیشتر
- توجه به الگوی واسپاری کارکردها
- تدقیق نوع خروجی‌های مورد انتظار از استان در قالب اجرایی‌سازی موضوعات، توسعه سند سیاستی و یا توسعه زیرساخت
- اهمیت تدوین ملاحظات امنیتی و تعیین میزان تفویض اختیارات از وزارت عتف به استان‌ها
- حفظ ارتباط با نهادهای سیاستگذار و مسئولان محلی و آگاهی بخشی نسبت به اهمیت این فعالیت‌ها
- حفظ نقش سیاستی و تا حدی نظارتی وزارت عتف در همه کارکردهای واگذار شده
- بهره گرفتن از ظرفیت نهادهای فراقوه‌ای همچون شورای عالی انقلاب فرهنگی در نهایی‌سازی تصمیمات پرچالش.

ایشان اظهار داشتند واگذاری وظایف وزارت عتف به استانها (شورای مدیریت آموزش عالی استان و ساختارهای مرتبط با آن) و محدوده عمل آنها، در حوزه‌های پنج‌گانه آموزشی، پژوهش و فناوری، مالی و اداری، دانشجویی و فرهنگی و ستادی قابل بررسی است.

همچنین دکتر قاضی نوری اشاره داشتند که الگوی تقسیم وظایف تهیه شد، که در قدم اول به عنوان سند ضمیمه همین آیین‌نامه قرار بود ابلاغ شود و در جلسات مختلف موضوع مورد بحث قرار گرفت و در نهایت تصمیم گرفته شد که وظایف به عنوان ضمیمه آن سند ابلاغ نشود بلکه در این جلسه تک تک وظایف مورد بحث قرار گیرد و بر اساس تصویب شورای مرکزی، الگوی واگذاری وظایف مشخص شود.

اولین جلسه شورای مرکزی مدیریت استانی آموزش عالی

در جدول (۱) الگوی واگذاری وظایف وزارت عتف یا تقسیم حوزه آموزشی بین دانشگاه، استان و وزارت را ملاحظه می‌فرمایید.

جدول ۱) الگوی تقسیم وظایف در حوزه آموزشی

الگوی تقسیم وظایف در حوزه آموزشی			
موسسه	استان	وزارت	فرایندهای اصلی حوزه آموزش
ارائه درخواست‌ها و پیشنهادهای استان	بررسی درخواست‌های موسسات آموزش عالی استان و پیشنهاد به وزارت بر اساس شاخص‌های ابلاغی - رصد و نظارت بر ساماندهی موسسات آموزش عالی استان بر اساس سیاست‌های وزارت عتف در استان و ارائه اصلاحات پیشنهادی به وزارت	- ابلاغ سیاست‌های کلان و شاخص‌های وزارت به استان در جهت ساماندهی موسسات آموزش عالی - بررسی و تصویب تاسیس، ادغام و انحلال موسسات آموزش عالی و نظارت کلان بر فرایند اجرایی-سازي آن	۱. تاسیس، ادغام و انحلال موسسات آموزش عالی دولتی
ارائه درخواست‌ها و پیشنهادهای استان بر اساس ماموریت‌های واگذار شده به موسسه	- برررسی درخواست‌های موسسات آموزش عالی استان و پیشنهاد به وزارت بر اساس شاخص‌های ابلاغی - رصد و نظارت بر ساماندهی رشته‌ها در موسسات آموزش عالی استان بر اساس سیاست‌های وزارت در استان و ارائه اصلاحات پیشنهادی به وزارت	- ارائه سیاست‌های کلان حوزه آمایش رشته‌های تحصیلی و شاخص‌های تصویب، اصلاح، ادغام و حذف - بررسی و تصویب ایجاد، اصلاح و حذف رشته‌های تحصیلی و نظارت کلان بر فرایند اجرایی سازی آن	۲. ایجاد، اصلاح و حذف رشته‌های تحصیلی در موسسات آموزش عالی به منظور رفع مسائل موجود (بیکاری در رشته‌های مختلف، رشته‌های موازی، خالی بودن صندلی‌ها، ...)
ارائه گزارش مستمر و دوره‌ای از وضعیت برگزاری رشته‌های تحصیلی در موسسه استان	- نظارت بر عملکرد موسسات آموزش عالی استان در برگزاری رشته‌های تحصیلی بر اساس سیاست‌ها و شاخص‌های ابلاغی وزارت - ارائه پیشنهادات به وزارت پیرامون انجام اقدامات بازدارنده، اصلاحی و تشویقی در ارتباط با برگزاری رشته‌های تحصیلی در موسسات آموزش عالی استان	- ارائه سیاست‌های کلان و شاخص‌های کیفیت برگزاری رشته‌های تحصیلی در موسسات آموزش عالی و نظارت کلان بر فرایند اجرایی‌سازی آن	۳. نظارت و تضمین کیفیت برگزاری رشته‌های تحصیلی در موسسات آموزش عالی (کیفی-سازي برگزاری رشته‌های تحصیلی) (در حال انجام است)

<p>ارائه گزارش از پیامدها در سطح موسسه آموزش عالی به استان</p>	<p>- بررسی گزارش پیامد سنجی موسسات آموزش عالی و تهیه گزارشات سیاستی و تحلیلی از پیامدهای برگزاری رشته های تحصیلی در استان به وزارت بر اساس شاخص های ابلاغی وزارت</p>	<p>- ارائه سیاست های کلان و شاخص های پیامدسنجی رشته های تحصیلی در موسسات آموزش عالی همچون پیامدهای شغلی و اثرگذاری اجتماعی و نظارت کلان بر فرایند اجرایی سازی آن - ارائه راهکارهای سیاستی بر اساس گزارش پیامدسنجی برگزاری رشته های تحصیلی در استان ها و نظارت کلان بر فرایند اجرایی سازی آن</p>	<p>۴. پیامدهای رشته های تحصیلی</p>
<p>-ارائه درخواست ها و پیشنهادها به استان</p>	<p>- رصد و نظارت بر اجرای مصوبه شورای گسترش آموزش عالی و ارائه پیشنهاد اصلاحی به وزارت - نظارت بر توزیع رشته های تحصیلی و میزان پذیرش موسسات آموزش عالی استان بر اساس سیاستهای وزارت و ارائه نظر پیشنهادی و گزارش عملکرد به وزارت</p>	<p>- ارائه سیاست های کلان و شاخص های توزیع و رشته های تحصیلی در استان ها و ظرفیت پذیرش در رشته های تحصیلی توسط موسسات آموزش عالی</p>	<p>۵. اجرای مصوبه الگوی تخصیص ظرفیت پذیرش دانشجو به دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی (مصوبه جلسه ۹۲۹ شورای گسترش آموزش عالی)</p>
<p>- ارائه درخواست ها و پیشنهادها به استان</p>	<p>-نظارت بر عملکرد موسسات آموزش عالی استان در برگزاری دوره های آموزشی آزاد و تخصصی بر اساس سیاستها و شاخص های ابلاغی وزارت - ارائه پیشنهادات به وزارت پیرامون انجام اقدامات بازدارنده، اصلاحی و تشویقی در ارتباط با برگزاری دوره های آموزشی آزاد و تخصصی در سطح استان</p>	<p>- ارائه سیاست های کلان و شاخص های برگزاری دوره های آموزشی آزاد و تخصصی توسط موسسات آموزش عالی استان ها و نظارت کلان بر فرایند اجرایی سازی آن</p>	<p>۶. نظارت بر کیفیت آموزش های آزاد و تخصصی</p>
<p>-ارائه درخواست ها و پیشنهادها به استان بر اساس نیازهای محلی</p>	<p>- پیشنهاد بر نیازهای استانی و ارائه اصلاحات پیشنهادی در سرفصل های آموزشی بر اساس نیازهای استان به کارگروه های تخصصی</p>	<p>-بررسی و تصویب سرفصل های رشته های تحصیلی و نظارت کلان بر فرایند اجرایی سازی آن</p>	<p>۷. به روز رسانی سرفصل های آموزشی بر اساس اعلام نیازهای محلی به کارگروه های تخصصی</p>

	- بررسی درخواست های موسسات آموزش عالی استان و پیشنهاد به وزارت		
- ارائه درخواست ها و پیشنهادها به استان بر اساس نیازهای محلی	- بررسی درخواست های موسسات آموزش عالی استان و پیشنهاد تقویم آموزشی موسسات آموزش عالی استان به وزارت	- ارائه سیاست های کلان و شاخص های تعیین و تصویب تقویم آموزشی توسط موسسات آموزش عالی استانها	۸. تعیین و تصویب تقویم آموزشی دانشگاه های استان
- مشارکت فعال در برگزاری المپیادهای علمی و رویدادهای پژوهشی و فناوری و کارآفرینانه	- برنامه ریزی و نظارت بر برگزاری المپیادهای علمی و رویدادهای پژوهشی، فناوری و کارآفرینانه در استان - نظارت بر برگزاری المپیادهای علمی و رویدادهای پژوهشی و فناوری و کارآفرینانه در سطح موسسات آموزش عالی استان بر اساس سیاست ها و شاخص های وزارت	- ارائه سیاست های کلان و شاخص های برگزاری المپیادهای علمی و رویدادهای پژوهشی و فناوری و کارآفرینانه در استانها و نظارت کلان بر فرایند اجرایی سازی آن	۹. برگزاری المپیادهای علمی و رویدادهای پژوهشی و فناوری و کارآفرینانه در سطح استان

طبق نظر دکتر قاضی نوری همانطور که در جدول ۱) ملاحظه می‌فرمایید فرایندهای اصلی ما در حوزه آموزشی احصاء شده و برای هر کدام از اجزاء یعنی موسسه، استان و وزارت این نقشها پیشنهاد شده است. به عنوان مثال در حوزه تاسیس، تجمیع، ادغام و انحلال موسسات آموزش عالی، درخواست از موسسات داده می‌شود و بررسی درخواست‌های موسسه و رصد و نظارت بر ساماندهی موسسات آموزش عالی در شورای استانی خواهد بود و در نهایت ابلاغ سیاستهای کلان و بررسی و تصویب تاسیس و... موسسات آموزش عالی در وزارت انجام خواهد شد. عملاً ۹ فرایند اصلی را در حوزه آموزش را شناسایی کردیم و در این ۹ فرایند نقش سه سطح موسسه، شورای استان و وزارتخانه را مشخص کردیم. مشابه همین الگو برای تمام فرایندهای وزارتخانه اعم از پژوهش و فناوری، اداری - مالی، دانشجویی و ستادی انجام گرفته است. ما جهت طرح بحث فقط به الگوی آموزش پرداختیم و اگر این الگو موضوع پذیرش حضار قرار بگیرد بقیه موارد نیز مورد بحث قرار خواهد گرفت.

دکتر ابراهیم خدایی رئیس سازمان سنجش آموزش کشور

از نظر ایشان جنس همه فرایندها از نوع رصد و نظارت است به غیر از یک مورد برنامه ریزی که به شورای های استانی واگذار شده است. در همه این فرایندها درخواست به وزارت فرستاده، اگر آنجا اوکی شد، انجام می شود. سازوکار وزارت هم که به این صورت است که اگر یک کارشناس درخواست را رد کند دیگر موضوع تمام است. اگر ما بخواهیم کار جلو برود، باید وظایف را دقیق مشخص کنیم. حالا موضوعی که به ما مربوط است برگزاری المپیادهای علمی است که المپیادهای دانشجویی را سازمان سنجش انجام می دهد و طبیعتاً برنامه ریزی را نیز آنجا انجام خواهد داد. اگر این موضوع را واگذار کنیم چه قسمتی از برنامه ریزی را شورای استانی انجام خواهد داد، مثلاً یک استان بخواهد یک رشته المپیاد اضافه کند، آیا جز اختیاراتش هست یا نه!

موردی دیگری که پیشنهاد می کنم این است که کلاً مسئولیت برگزاری آزمونهای سراسری را به این شوراها واگذار کنیم که در بحث کرونا این مشکل را داشتیم. ما در این برهه به صورت مستقیم با دانشگاهها وارد رابطه شدیم و به خاطر فاصلهها مجبور شدیم که یک نفر را در استان داشته باشیم که مسئولیت امتحان را به عهده بگیرد و فضاها را مدیریت نماید. اگر مسئولیت برگزاری آزمونهای سراسری نیز در این فرایند بیاید ما در استان یک نفر نماینده تام الاختیار داشته باشیم، حاضریم قسمت عمده ای از وظایف خود را واگذار کنیم و حمایت کنیم.

دکتر علی خاکی صدیق معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ایشان اظهار داشتند که جنس بند ۹ یعنی برگزاری المپیادهای علمی از نوع آموزشی است و برگزاری رویدادهای پژوهشی و فناوری و کارآفرینانه در سطح استان مربوط به حوزه پژوهشی است که باید به حوزه معاونت پژوهشی برگردانده شود.

از نظر ایشان بند ۱ و ۲ در جدول مربوط به وظایف شورای گسترش است، در بند ۱ ادغام و انحلال موسسات دولتی فقط مطرح است و غیر دولتی ها به آن وارد نمی شوند. در بند ۲ مسئله نقش کارگروهها است، الان شورای گسترش نزدیک به ۷۰ کارگروه به عنوان مشاوران خود طراحی کرده و رای گیری می کنند، که این کارها و بررسی

درخواست‌ها توسط این کارگروه‌ها انجام می‌شود. چون شما فرمودید که اینها باید مستقیماً به شورای گسترش بروند، که اگر این کار اتفاق بیفتد حتماً شورای گسترش باید در مکانیزم خود تجدید نظر نماید، یعنی فعلاً طبق مصوبه شورای گسترش اینها باید از طریق کارگروه‌ها بیایند مگر اینکه در دانشگاه‌های دست اول که این موارد مستقیماً به شورای دانشگاه می‌رود و توسط هیئت امناء تصویب می‌شوند. برای اجرای بند ۲ لازم است سازو کاری دیده شود که تناقضی نداشته باشد با آن چیزی که در شورای گسترش طراحی شده است، ضمناً وظایف شورای گسترش ذاتاً غیر قابل واگذاری است و حالا بخشی از آن را می‌توان حالت مشاوره‌ای به استانها داد که اینها نیاز به دقیق‌سازی بیشتری دارد.

دکتر غلامعلی منتظر رئیس محترم مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت عتف

از نظر ایشان نکته‌ای که باید خیلی مورد توجه قرار گیرد و روسای محترم دانشگاه‌های معین هم باید خیلی به آن توجه داشته باشند، این است که در بحث مدیریت استانی، آموزش عالی به دنبال طراحی نظام مدیریتی در سطح ملی و با استفاده از امکانات درون استان‌ها است و این نکته خیلی مهم است، چون بخصوص گزارش‌هایی که ما از مرکز نظارت دریافت می‌کنیم، نشان دهنده عدم توجه دانشگاه‌های دیگر استان، نه فقط دانشگاه معین استانی است، یعنی حتی مدیران دانشگاه، اعضای هیئت علمی و دانشجویان آن دانشگاه توجه نشدند. تصوراتی دارد شکل می‌گیرد که ما باید همین جا اینها را شفاف‌تر کنیم و فضا را روشن‌تر کنیم، که ما به دنبال الگویی هستیم که بتوانیم به کمک دانشگاه‌های درون استان‌ها وظایف وزارت علوم را انجام دهیم. اگر این وارونه تعبیر شود برداشت این می‌شود که ما قرار است که مسئولیت دانشگاه‌های درون استان را به یک دانشگاه دیگر استان واگذار کنیم که این واقعیت نیست. در صورتی که ما وظایف و ماموریت‌های وزارت علوم دارد تا آنجایی که ممکن است به درون استان واگذار می‌کنیم که دانشگاه‌ها و زیرنظام‌های استان کمک حال وزارت علوم باشند. به تعبیر دقیقتر ما به دنبال طراحی نظام حکمرانی علمی هستیم که این از وزارتخانه شروع شود و در شهرهای درون استان جای بگیرد. باید بیشتر روی این موضوع تاکید کنیم تا موضوع برای همه اقشار از جمله روسای دانشگاه، اعضای هیئت علمی و دانشجویان روشن‌تر شود. نکته دوم اگر ما دنبال الگوی واگذاری برویم باید موضوع را کلان‌تر ببینیم و

باید اول بگوییم وظایف وزارت عتف چیست؟ اگر ورود موضعی پیدا کنیم همین می شود که فلان آزمون را به استان واگذار کنیم، آیا می شود یا نمی شود؟ ولی اگر بپذیریم که در وزارت علوم سه تا کار که بیشتر نداریم: (۱) ما در وزارت علوم سیاستگذاری می کنیم (۲) بعد برای اجرای آن سیاستها پشتیبانی می کنیم (۳) بعد از پشتیبانی در درون صف اجرا می شود، که این صف ممکن است دانشگاهها یا پارکهای فناوری باشد و بعد نظارت می کنیم که این کارها آیا درست هستند یا نه. اگر این سه رکن سیاستگذاری، پشتیبانی و نظارت را شأن وزارت علوم بدانیم حالا باید ورد پیدا کنیم که در سیاستگذاری کجای کار را واگذار کنیم، اگر به این صورت ورود کنیم کمی شفاف تر است. یعنی بگوییم مثلاً سیاستگذاری در حوزه آموزش. که ما این شئون را در وزارت علوم داریم و این را باید احصاء بکنیم و ما باید بگوییم مثلاً مواردی که در حوزه آموزش از جنس سیاستگذاری است، که این سیاستگذاری ممکن است از جنس کلان باشد که به شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی مربوط باشد که اینجا طرف حساب خود وزارتخانه است و یک جاهایی می بینید سیاست گذاری به سیاست اجرایی نزدیکتر می شود که در اینجا باید برنامه ریزی صورت گیرد، یعنی می بینید سیاستگذاری طیفی است شامل سیاستگذاری کلان، سیاست اجرایی و برنامه ریزی. در این طیف کجاها را ما می توانیم به استانها یا دانشگاهها واگذار کنیم، به این صورت است پکیج سیاست گذاری را می بندیم، حالا ممکن است وقتی وارد سیاست گذاری می شویم برای اینکه بتوانیم مسئله را حلای کنیم، مثلاً از آموزش شروع کنیم و بگوییم که در حوزه آموزش سیاست های ما چیست، این رده سیاست های کلان است و این رده سیاست های اجرایی و این رده سیاست های برنامه ریزی است و اینها را تقسیم کنیم، بعد بگوییم این رده را می توانیم واگذار کنیم، و بعد به پشتیبانی ورود پیدا کنیم و باید در نظر بگیریم که منظور از پشتیبانی الزاماً پول نیست و ممکن است یک جایی یک سری قوانین حمایتی، سازوکار حقوقی مورد نیاز باشد که پشتیبان آن سیاست هایی است که ما می خواهیم انجام دهیم. برای مثال موضوع جذب هیئت علمی اصالتاً یک موضوع پشتیبانی است و برای اجرایی شدن سیاست باید آن عضو هیئت علمی پذیرفته شود. بر اساس آن آیا می توانیم این فرایند پشتیبانی را واگذار کنیم؟ اگر می توانیم کجای آن را می توانیم واگذار کنیم. به همین ترتیب پشتیبانی نیز از وجوه مختلف نیز بررسی شود تا ببینیم کجاها آن به

درون استانها واگذار می‌شود. و در نهایت نظارت، وقتی به نظارت می‌رسیم بگوییم کدام شأن نظارت می‌تواند واگذار بشود و بعد بر اساس آن بتوانیم این مدل را استخراج کنیم و کمی شفاف‌تر باشد و بدانیم ما داریم چیکار انجام می‌دهیم.

از نظر ایشان چون آخرین حلقه چرخه سیاستگذاری به نظارت وصل می‌شود، در تجربه هفت سال گذشته در حوزه نظارت همه مواردی که قابل تفویض به استانها بوده است، انجام و عملیاتی شده است که آیین‌نامه ویژه‌ای دارد، یعنی مشخص است که چه حوزه‌های واگذار شده است، البته جاهایی نقصان‌هایی وجود دارد که الان اتفاقاً محل مناسبی است که آن نقصانها برطرف شود.

دکتر مهدی کشمیری قائم‌مقام معاون پژوهش و فناوری

ایشان به دو نکته اشاره داشتند: ما وقتی حرف از آموزش عالی و موسسات آموزش عالی می‌زنیم جامعیت کل سه حوزه آموزش عالی (آموزش، پژوهش و فناوری) را مدنظرمان باشد، اینکه آموزش عالی عمدتاً مساوی با حوزه آموزش دانشگاه‌ها است و به اصطلاح پاشنه آشیل مجموعه وزارت علوم است، در هر بحثی باید تلنگر زده شود. این خلأ در آیین‌نامه نیز دیده می‌شود.

حوزه کاری که ما درگیر آن هستیم شکننده‌گی‌های زیادی دارد که اگر از آن مراقبت نکنیم می‌تواند مضرات زیادی داشته باشد. الان طرحی در مجلس در حال انجام است که رؤسای پارک‌ها به شورای برنامه‌ریزی استان بروند. خودمان نیز از این لحاظ در معرض همین چالش‌ها هستیم و باید ملاحظه شود. نکته دوم در مورد الگوی تقسیم وظایف در حوزه آموزشی است، به نظر می‌توان بخشی از این مباحث و حتی فراتر از این مسؤولیت‌ها را واگذار کرد. به برخی از استانها اختیار بیشتری داده بشود و به برخی هم به مرور زمان اختیارات داده شود. و نکته آخر اینکه حوزه‌ای که ما درگیر آن هستیم اساساً خیلی گرفتاری زیادی ندارد و در ستاد وزارت عمدتاً پشتیبان هستیم، کمک حال در بحث‌های نظارت هستیم، و شاید یکی دو موضوع است که در نظام تصمیم‌گیری به مجموعه ستاد

وزارت برمی گردد، که یکی قطعاً در مورد تصمیم گیری در مورد مراکز رشد است، دیگری پارکهای علم و فناوری هست که به نظرم طبق بند ۱ زیاد قابل واگذاری نیست.

دکتر علی اسلامی پناه معاون حقوقی و امور مجلس وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ایشان اظهار داشتند حالا که قرار است در نظام آموزش عالی خانه تکانی صورت بگیرد و از تمرکز کم بشود، فکر می کنم بایستی نظامی پیش بینی شود که آن نظام شفاف تر و روشن تر شود. الان در دادگاهها نظامی پیش بینی شده است که برخی از دعاوی را فقط دادگاههای شهرستان رسیدگی می کند، برخی دعاوی هم در شهرستان و هم در استان رسیدگی می شود و به دیوان عالی کشور نمی آید، و برخی دعاوی هم در شهرستان و هم در استان و هم در دیوان عالی کشور پیگیری می شوند. حالا ما برای دانشگاهها هم باید همین سیستم را پیش ببریم، باید کاری کنیم درصدی از مصوبات را به استان واگذار کنیم وگرنه قرار باشد همه اینها به وزارت برگردد، فرایند کار پیچیده تر می شود. باید تقسیم کاری هم محتوایی و هم شکلی - فرایندی صورت گیرد تا نظمی صورت گیرد که هر کدام به کار خود پی ببرند، وگرنه احساس مسئولیت نمی کنند، گاهی اوقات هم تداخلات پیش می آید و دانشگاهها هم با این وضعیت احساس استقلال نمی کنند. بنابراین باید ساماندهی بهتری صورت بگیرد.

دکتر محمدرضا زمانی رئیس دانشگاه پیام نور

ایشان اظهار داشتند که کار ساماندهی آموزش عالی کار بسیار بزرگ، حساس و مهمی است. منتهی دانشگاههای ستادی برخلاف دانشگاه پیام نور، علمی و کاربردی، فنی و حرفه ای و دانشگاه آزاد اسلامی در خیلی از مسائل مستقل نیستند. به نظر برای دانشگاههای ستادی باید فکری دیگر صورت گیرد. ما الان در دانشگاه پیام نور حدود دو سال است کار ساماندهی و مطالعاتی را به صورت منطقه ای اجرایی کردیم، الان که بحث مدیریت استانی پیش آمده ما الان با پارادوکسی روبرو هستیم که چه کاری انجام دهیم، اگر بحث منطقه ای را جلو ببریم، مقداری با مدیریت استانی تعارض پیدا می کند و اگر به مسائل استانی برگردیم، کارها و مطالعاتی که با هدف کوچک سازی ستادها انجام داده بودیم همه آنها ممکن است برگردد و دوباره یک گسترشی را داشته باشیم. از این لحاظ با دکتر

رحیمی صحبت شد و هر وقت قرار شد وظایف به صورت مکتوب برای شورای مدیریت استانی در بیاید، مقداری دقیق تر در مورد دانشگاه های ستادی صحبت شود، شاید یک گروه کوچکی تشکیل شود و مسائل آنها بررسی و بعد به شورای اصلی بیاید که با آنها هماهنگ باشد، خیلی بهتر باشد.

از نظر ایشان ۹ فرایندی که در موردش صحبت شد، با صحبتی که فرمودند باید فرهنگ سازی شود و بیشتر بحث واگذاری اختیارات وزارت را داشته باشیم باشد، به نظر آن دو مورد اول موردهای چالش زایی است که این واگذاری را تحت تاثیر قرار می دهد، مورد ۳ تا ۹ مواردی است که کم و بیش یا پیاده شده یا شاید فرهنگ اجرایی آن راحت تر باشد. اما مورد ۱ و ۲ مواردی هستند که در صدر جدول قرار دارد و به دانشگاه می خواهید بگویند هیچ اتفاقی نمی افتد، ما می خواهیم کیفیت را بالا ببریم. پیشنهاد من این است که مورد ۱ و ۲ به ردیف آخر انتقال داده شود و با مسائلی از قبیل نظارت این جدول شروع شود، و طوری نباشد که دانشگاه ها، اساتید و دانشجویان با بحث تجمیع، حذف رشته ها و جابجایی در مرحله اول مواجه شوند. ضمن اینکه به نظر می رسد در این جدول فقط یک حلقه واسط قرار دادیم، دانشگاه پیشنهاد می دهد و در استان و در شورا بررسی می شود و دوباره پیشنهاد به وزارت علوم می آید. وزارتخانه اگر می خواهد وظایف را واگذار کند به نظرم قبل از آن شوراهایی که می توانند اختیاراتی را واگذار کنند، مشخص کنند. مثلاً شورای گسترش بگوید این موارد را می توانم واگذار کنم، همان موارد را بنویسید. به نظرم شوراهایی که طبق قانون وزارت علوم تشکیل شده اند، وظایف خود را مشخص کنند و بگویند که از این ۱۰ تا من ۳ تا را می توانم واگذار کنم. شما بیایید دقیقاً همان ۳ تا را به مدیریت استانی واگذار کنید و بعد از آن ۷ مورد دیگر تعیین تکلیف بشوند. اگر به این صورت کلی نوشته شود به نظر من نمی تواند اجرایی شود و پراکنده کاری خیلی زیادی صورت می گیرد. به نظرم اگر سیاست ها در وزارت علوم به طور دقیق مشخص نشود، هر استانی یک جور پیشنهاد خواهد داد و جمع کردنش خیلی سخت خواهد بود. برای دانشگاه های ستادی یک جایگاه ویژه باز شود، و در این جدول آن مواردی که امکان واگذاری از طرف شوراهای قانونی دارد، آورده شود و تعداد آن کم بشود. اگر یکی دو مورد از شوراهای استانها روی آن پافشاری کنند و آن شوراهای

مربوطه در وزارتخانه نتواند خواسته‌های آن را برآورده کند، بعد از مدتی شورای‌های مدیریت استانی بی‌اثر می‌شود. به نظرم باید کار از داخل وزارتخانه شروع شود و بعد به استان‌ها و موسسات برگردد.

دکتر محمود نیلی احمدآبادی رئیس دانشگاه تهران

از نظر ایشان هر چه زمان می‌گذرد ابهامات و پیچیدگی‌های مسئله بیشتر می‌شود. تأکیدم این است که مسائل را همه‌جانبه و تا آخر ببینیم و اگر بخواهیم موردی و موضعی وارد شویم، ممکن است چالش بزرگی بین دانشگاه‌های معین و استان رخ دهد و فضای خوبی برای آموزش عالی رقم نزنند و مدیریت کردن این فضاها بسیار سخت خواهد شد و ممکن است این فضاها اصل طرح را زیر سوال ببرند. از نظر ایشان یک تغییر نگاه اساسی در وزارتخانه باید رخ دهد تا این ایده تمرکززدایی و محور قرار دادن استانها در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی را بدهیم. در آموزش عالی، در آغاز هر فرایند وزات علوم نشست و اقدام می‌کند، ادامه و انتهای فرایند خیلی در وزات علوم و کلا کشور مورد توجه نیست. ما ورودی دانشجویان به دانشگاه را به شدت کنترل می‌کنیم و رشته، برنامه و مجوز پذیرش همه متمرکز است. اما اینکه بعداً چه اتفاقی می‌افتد، این دانشجویان رشته‌اش به درد می‌خورد، کار دارد و ندارد، و اینکه در آموزش عالی و کشور چه کرده‌است را خیلی کار نداریم. این راه از نقطه نظر مجلس و از نقطه نظر مراکز کنترل که به دنبال نقطه متمرکز برای تحت فشار قرار دادن هستند، چیز خوبی است. مثلاً اگر سیاست‌های پذیرش دانشجوی تحت تاثیر قرار گیرد و مرکزیت را تحت فشار قرار دهد جای خوبی است. این تمرکزها برای کسانی که اعمال نفوذ کنند خیلی روش خوبی است. از نظر فضای عمومی هم یک جایگاهی را برای مراکز ایجاد می‌کند. اما واقعیت این است که دنیا اصلاً این مسیر را دنبال نمی‌کند، آغاز راه و مسئولیت و اختیاراتش را به واحد دانشگاهی می‌دهد و همیشه مسیر و انتها را کنترل می‌کند. من کمتر جایی را در دنیا دیدم برای جذب هیئت علمی و دانشجو نیازمند این فرایند متعدد باشد. اگر این نگاه وجود داشته باشد به نظرم چیزی برای واگذار کردن وجود ندارد، الان ما به عنوان بزرگترین دانشگاه تهران چه اختیاراتی داریم! تازه بخشی از آن را به استان واگذار کنیم.

لذا اگر می‌خواهیم عدم تمرکز واقعا رخ بدهد، نگاه در وزارت علوم باید تغییر کند. ما عمدتاً فرایند را در قالب فلوجارت ارائه دهیم. ابهام در موضوع، کار وزارتخانه را سخت‌تر خواهد کرد و اگر در این فرایند چالشی در استان رخ دهد، بعداً کار وزارتخانه خیلی سخت‌تر خواهد بود.

دکتر غلامحسین رحیمی معاون پژوهش، فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ایشان اظهار داشتند دغدغه‌های که دوستان اشاره داشتند، دغدغه‌های درستی هستند. آموزش عالی ما در کشور متأسفانه متفرق است، یعنی تفرقش مشهود است و خیلی هم از این تفرق لطمه خورده است. مراجع تصمیم‌گیری در کشور متعدد است و خود همین مراجع متعدد ایجاد ناهماهنگی شدیدی می‌کند و آموزش عالی از این مسیر لطمه خورده است. آماري که الان است ما ۱۵۰۰۰۰ دانشجوی دکتری داریم در حالی که میزان پذیرش فارغ التحصیل خیلی کم است. اولاً مسئله این است که این کار مقدمه‌ای برای ایجاد آموزش عالی شبکه‌ای در کشور باشد. به تدریج بتوانیم یک شبکه ملی و سراسری در سطح کشور پدید بیاوریم و در این شبکه یک سیاست گذاری واحد و مدیریت کلان واحدی به تدریج داشته باشیم.

به نظر ایشان اولین گام، ایجاد همین مدیریت استانی و شورای مرکزی است. خود این بستر شبکه‌ای، امکانی را فراهم می‌کند، درخواست کنیم برخی اختیاراتی که در خارج از وزارت علوم است به این شبکه و این مدیریت ملی واگذار شود. همه بازیگران آموزش عالی در این شبکه وجود داشته باشد، شما آن موقع می‌توانید درخواست کنید که به عنوان مثال چرا بررسی نهایی و تصویب آیین‌نامه ارتقاء در این شورای مرکزی نیاید. شورای مرکزی شورایی است که باید قدرت پیدا کند و حتی مرجع تصمیم‌گیرهای اساسی در کشور و آموزش عالی باشد و به همین دلیل ترکیب آن طوری باشد که جامعیت داشته باشد و نماینده‌های همه آموزش عالی هم در این شورای مرکزی حضوری داشته باشد.

طبق نظر ایشان در این ساختار باید انعطاف‌پذیری داشته باشیم و اگر شرایط اقتضاء نماید، ما تغییراتی در اعضاء و وظایف انجام خواهیم داد. باید در جهتی برویم که تقسیم کار سه قسمتی داشته باشیم. یکی آنچه که وظایف و

اختیاراتی که ملی تلقی می‌شود، وظایف و اختیاراتی که استانی تلقی می‌شود و وظایف و اختیاراتی که موسسه‌ای تلقی می‌شود. در این سه سطح ما از این دید نگاه کنیم که پیریز تشکیلات بلندمدتی باشیم و این تشکیلاتی هست که هر روز و هر ماه باید قوی‌تر شود. لذا ابتدا باید این تشکیلات و شبکه را ایجاد کنیم و از آن مراقبت کنیم تا بتواند قوام بگیرد، ما چند وظیفه در هر استان می‌توانیم بدون اینکه هیچ کاری واگذار شود، پی‌گیری کنیم. (۱) ایجاد هماهنگی در آموزش عالی استان فارغ از اینکه وزات بخواهد یا نخواهد، این را شورا می‌تواند انجام دهد (۲) مسئله هم‌افزایی است که در استان برنامه‌هایی داریم که با کمک همدیگر بهتر و قوی انجام شود. (۳) ارتقای کیفیت آموزش عالی. همه استان‌های ما باید تعصب پیدا کنند و این شورا در ارتقای کیفیت آموزش عالی باید نقش اساسی داشته باشد. (۴) مسئله ماموریت‌گرایی، و بهر حال باید مشخص بشود ماموریت موسسات در استان چگونه است، چرا که استانها به نیازهای خود واقف هستند.

دکتر ابراهیم صالحی عمران رئیس دانشگاه فی و حرفه‌ای

ایشان اظهار داشتند بحث آمایش آموزش عالی و ساماندهی یک تاریخچه و فلسفه‌ای دارد. آمایش آموزش عالی زیر مجموعه آمایش سرزمینی است و خواستگاه آن فرانسه است. این موضوع از رشد و توسعه پاریس مطرح شد و بعد از آن در آموزش عالی مطرح شد که به خاطر ارتباطی است که آمایش آموزش عالی با رشد و توسعه اجتماعی دارد. ایشان اظهار نگرانی کردند که در آمایش، سرگرم درون سیستم آموزشی باشیم و یک سری اصلاحات آموزشها، شاخص‌ها و تجمیع جواب ندهد. سه مسئله‌ای که در بحث آمایش آموزش عالی مطرح است: (۱) توزیع متوازن آموزش عالی در کل کشور بود و سوال اینجاست که چند درصد آموزش عالی در تهران و شهرستان است. (۲) کمبود نیروی انسانی متخصص (۳) مازاد نیروی انسانی. همچنین ایشان اظهار داشتند تا نظام هدایت تحصیلی در آموزش و پرورش اصلاح نشود، اصلاحات آموزش عالی نمی‌تواند جواب دهد. یک مقداری در بعد کمی زیاد سرگرم نشویم و ارتباط با بیرون را در نظر بگیریم و وزن بیشتری را به کیفی سازی آموزش عالی بدهیم. تقسیم کاری ملی در حوزه‌های کیفی صورت گیرد.

دکتر میر رضا مجیدی رئیس دانشگاه تبریز

ایشان اظهار داشتند تمرکز زدایی در رابطه با وظایف است و اختیارات.. در این ساماندهی‌ها باید هماهنگی بین زیر نظام‌ها انجام شود و همکاری با دانشگاه‌های دیگر از قبیل دانشگاه‌های آزاد اسلامی و ... صورت گیرد.

دکتر مجتبی صدیقی رئیس سازمان امور دانشجویان

در این بخش نیاز به بحث‌ها و جلسات بیشتری است تا ابهامات رفع شود. در اینکه این کار مفید است هیچ شکی نیست، ولی مفید بودن به اندازه کافی شاید ایجاد انگیزه نکند. حتماً ما نیازمند این هستیم که این شوراها و این تصمیم‌ها کارکشا باشد، نیازمند ضمانت اجرا هستیم. در حوزه آموزش قطعاً با وجود اختیارات هیئت‌های امناء و با وجود اختیارات شورای‌های مصوب قانونی که داریم شاید به این راحتی نشود تصویب شود. پیشنهاد ما این است در کنار این جلسه حوزه حقوقی وزارتخانه کار کند و بالاخره ببیند به چه نحوی می‌شود این اختیارات قانونی را بدون اینکه مشکل جدی قانونی ایجاد شود به تدریج بتوانیم تصویب کنیم. کارهایی مثل تصمیم‌گیری اخیر شورای گسترش که در سطح کلان تصمیم می‌گیرد و نحوه اجرایی آن را به استانها واگذار کنیم، شاید مناسب باشد. یعنی یک تصمیم کلی بگیریم که مثلاً ظرفیت پذیرش را به چه نحوی به شورای استانی واگذار کنیم و اینکه به چه شکلی در هر دانشگاهی بخواهد اجرا شود، به شورای استانی بدهیم که اتفاق خاصی از لحاظ خلاف قانون صورت نگیرد. در کنار این مورد می‌توان از بخش‌های ساده‌تر مانند بخش‌های خدماتی، خدمات رفاهی و آموزشی شروع کرد. باید تفویض اختیارات بیشتری به کمیسیون موارد خاص استانی دهیم. چه ضرورتی دارد شورای مرکزی بخواهد تصمیم بگیرد. خیلی از بحث‌ها را اضافه‌تر از آن چیزی که داشتیم می‌توانیم واگذار کنیم. در بخش‌های که حساسیت کمتر است و راحت‌تر می‌توان تفویض کنیم، از اینها زودتر می‌توانیم شروع کنیم که تحرکی را شوراها پیدا کنند و جا بیفتند و بعد در کنار آن بتدریج اختیارات را در حوزه‌های اصلی‌تر آموزشی، پژوهشی به دوستان ابلاغ کنیم.

دکتر کوروش نوذری رئیس دانشگاه مازندران

ایشان اظهار داشتند حداقل حسنی که ما در این ۲۰ روز گذشته داشتیم رفتن به سمت هارمونی و یک هماهنگی مناسب و با چشم انداز روشن در آموزش عالی استان بودیم و به وضوح در جلسات ملاحظه شد. بنابراین حداقل کارکرد شورای مرکزی می تواند این باشد که هماهنگی و هارمونی بهتری بین دانشگاه ها ایجاد شود. به نظر من کار بسیار بزرگ، ارزشمند و تاثیرگذاری است. از نظر من به جز بند اول که باید مورد عنایت ویژه ای قرار بگیرد، بقیه بندها را دانشگاه ها کم و بیش در حال اجرا هستند، اما بند اول و اینکه ما بیاییم تاسیس، جمع و انحلال موسسات آموزش دولتی را در دستور کار قرار دهیم، گرچه یک قدمی رو به جلو است اما در شورای عالی انقلاب فرهنگی مدنظر نبوده است. ما در استان مازندران با یک جنگلی از آموزش عالی مواجه هستیم که برخی از درختان موجود در این جنگل نه تنها در مسیر اهداف و آرمانهای آموزش عالی نیستند، بلکه علی الاصول در مقابل آن سد و مانعی ایجاد کرده اند. در نهایت توقع داریم دامنه و برد تفویض اختیاری که قرار است به شورای آموزش عالی استانی در واقع داده شود به صراحت مشخص بشود و بدانیم تا چه جایی وارد این ساحت ها بشویم. دامنه زمانی نیز مهم است، یک نقشه راه زمانی مشخص وجود داشته باشد که در افق دو ساله، سه ساله، پنج ساله، در آن افق به اهداف برسیم و اگر نرسیم یک ارزیابی داشته باشیم که چقدر در آن مسیر موفق بودیم. نگرانی دیگری که من دارم و استدعا دارم، رفع موانع حقوقی تصمیم گیری هاست. اگر این شورای مرکزی تصمیم گیری هایی انجام بدهند که باب میل برخی زیرنظامها نباشد، ما مطمئنا در انجام وظایف و رسیدن به اهداف دچار مشکلات جدی تر خواهیم شد. استقلال از دولت ها نیز باید مدنظر قرار گیرد. اگر ساعتها در این جلسات شرکت کنیم و وقت بذاریم و دولتی بیاید که تمام اینها را کنار بگذارد، خسارت بزرگی است.

دکتر منصور غلامی وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری

ایشان اظهار داشتند جمعی که در جلسه حضور دارند، با توجه به تجربه و تخصصی که در موضوع مدیریت حکمرانی آموزش عالی دارند، منشا تصمیم گیری های مهمی در آموزش عالی کشور باشند. نکاتی که امروز مورد

بحث بود در واقع تدوین مسیر و شیوه‌نامه‌ای برای تصمیم‌گیری‌هایی است که در سطح شورای سیاست‌گذاری آموزش عالی در وزارت علوم اتفاق می‌افتد، و لذا این شیوه‌نامه را دبیرخانه برای اساتید عزیز می‌فرستند، نظرات را روی آن اعلام کنند، برگردانند و جمع‌بندی بشود که در جلسه بعد با حداقل وقتی که صرف می‌کنیم شیوه‌نامه تدوین و نهایی بشود. نکته اساسی که امروز مورد بحث بود این است که ما در بحث مدیریت استانی آموزش عالی چه نکاتی را لحاظ کنیم تا جریان انتقال اختیارات قانونی از ستاد وزارت علوم به مدیریت استانی به طور طبیعی و تاثیرگذار اتفاق بیفتد. اینکه تمرکززدایی در شرایط فعلی لازم است مورد توجه و اقدام قرار بگیرد، به اتفاق نظر همه در این جلسه و در جلسات قبلی مورد تاکید بود. نکته‌ای که حتماً باید مورد عنایت قرار بگیرد این است که ما در آموزش عالی کشور الان دانشگاه‌های بزرگی داریم که از نظر تجربه و تخصص در مدیریت و توانمندی در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری به بلوغ کافی رسیدند که هم تصمیم‌گیری در محل و منطقه بر اساس ضوابط و مقررات خودشان انجام بدهند و هم تشخیص صلاح و مصلحت‌ها را داشته باشند و با توجه به تعدد مراکز آموزش عالی و پژوهشی و فناوری در استانها این ظرفیت برای تصمیم‌گیری در حوزه استان هم به کار گرفته شود تا ماموریت‌های اصلی بخش آموزش عالی پژوهشی و فناوری برای تاثیرگذاری در استان‌ها از این طریق تعریف و اجرایی کنیم، هیچ مجموعه کارشناسی بهتر از مجموعه حاضر در استان، محل و منطقه نمی‌تواند نظرات عمیق و دقیق در رابطه با مصالح و نیازهای محل و منطقه ارائه بدهد. قرار بر این است که در موارد کلان موضوع، وزارت علوم همچنان با عنوان هماهنگ‌کننده و پشتیبان به خدمات خودش ادامه دهد، اما این در قالب تصمیماتی که در حوزه‌های استانی و منطقه‌ای گرفته می‌شود و به تدریج موارد ضروری به ستاد وزارت علوم منتقل خواهد شد.

ایشان تاکید کردند که دبیرخانه در دو هفته باقیمانده تا جلسه بعدی در حوزه‌های مختلف ستادی در بخش آموزشی، پژوهش و فناوری، موارد متمرکز تصمیم‌گیری را همکاران در حوزه خودشان احصاء کنند و بعد راجع به اینکه چه بخش‌هایی را با چه تدابیری می‌شود به مدیریت استانی واگذار کرد، مشخص کنند و در جلسات بعد هم بتوانیم این را مورد بحث و گفتگو قرار دهیم. نکته‌ای که باز در بحث‌ها بود، دانشگاه‌هایی که به صورت زیر

نظام ملی در سطح شهرها و استان‌ها شعبه و واحد دارند، حتما نماینده آنها در شورای استانی حضور پیدا می‌کنند، اما در مورد سیاستهای کلان دانشگاه اصلی، باید تابع آن دانشگاه باشند. مواردی که استان به آنها تکلیف می‌کند به عنوان وظیفه و پیشنهاد و برنامه قطعی با حضور روسای دانشگاه‌های مورد اشاره در این شورا می‌توان به صورت بررسی کلان صورت بگیرد، هماهنگی بشود و آنچه که در اجرا هم ضرورت دارد و هم منافاتی که با ماموریت‌های اصلی دانشگاه ندارد، مورد عمل قرار بگیرد. برای استفاده از ظرفیت‌های قانونی و تثبیت تصمیم‌های اصولی و بنیادی که در راستای تقویت ساختار مدیریت استانی و تمرکززدایی صورت می‌گیرد، باید یک بررسی قانونی بر اساس قوانین و مقررات حاکم بر موارد و موضوعات و حوزه‌های مدیریتی صورت بگیرد که با همکاری معاونت محترم حقوقی وزارت علوم انجام شود و در قالب همان اختیارات قانونی تصمیمات را برای اجرا به مراکز استانی اتخاذ خواهیم کرد. اهمیت حضور دانشگاه‌های غیردولتی در این شورا از این لحاظ است که ما در بخش دانشگاه‌های دولتی به دلیل اتکا به منابع مالی و عمومی طبیعتاً باید مصالح دولت و مصالح عمومی را به لحاظ هزینه کردها و تصمیم‌گیریها و آثار و تبعات آن بیشتر مورد توجه قرار بگیریم اما در بخش غیر دولتی سیاستهای کلان ماموریتی و کیفی‌سازی را محور اصلی قرار می‌دهیم که باید این نکته به عنوان حق نظارتی و زرات علوم و آنچه که به استانها منتقل می‌شود، به عنوان نظارت و ارزیابی در این حوزه‌ها قطعاً اجرا بشود.

ایشان اظهار داشتند که برای جلسه بعد آنچه که تفویض می‌شود را مشخص کنیم و در اجرای آن حتما از مراکز استانی پشتیبانی خواهیم کرد. باورمان این است که تک تک روسای دانشگاه‌های ما، هم توجه به اثرگذاری در محل استان فعالیت خودشان دارند، هم نگاه ملی به موضوع آموزش عالی دارند و این توانمندی کارشناسی را ما در روسای محترم سراغ داریم و به آن باور داریم. و لذا این شورا در استان در سطح عالی برای تصمیم‌گیری موارد مربوط به آموزش، پژوهش و فناوری تلقی می‌شود که در راستای ساماندهی آموزش عالی کشور بحث تدوین ماموریت و روشهای افزایش کیفیت و روش اجرای سیاستها برای تاثیرگذاری در توسعه استان و منطقه را حتما مورد توجه قرار می‌دهد و به همین لحاظ است که ضرورت دارد این عدم تمرکز را ما به سمت استانها سوق دهیم تا از مدلی که تا به حال به عنوان مدل متمرکز و سیاست‌گذاری‌های متمرکز در حوزه آموزش عالی

بوده و عمدتاً ناظر بر تربیت نیروی انسانی، تحصیلات دانشگاه و توسعه رشته‌ها بوده به سمت الویت بخشی یا در واقع توسعه و افزایش جایگاه پژوهش و فناوری که امروزه که مبنای اصلی در حوزه تاثیرگذاری آموزش عالی در استانها قرار گرفته است، حرکت کنیم. که طبیعتاً در آن شورای استانی هم توجه ویژه‌ای به بحث پژوهش و فناوری داشته باشند. در مباحث آموزشی در تربیت دانشجویان الان به روال ثابتی رسیدیم که با توجه به تغییرات جمعیت دانشجویی بعضاً نیاز به بازنگری و اصلاح دارد که به سمت ماموریت گرایی و کیفی سازی رشته‌ها حرکت خواهد کرد. طبیعی است که در همین راستا چون مراکز آموزش عالی جوان و کوچکتر بیشتر آموزش محور هستند، باید شورای های استانی در این رابطه حمایت های لازم را از این مراکز برای حفظ رشته های ضروری، برای جریان انتقال مسیر آموزش نیروی انسانی به سمت تاثیرگذاری در ماموریت ها و موارد ضروری را در توسعه استان انجام دهند، دانشگاه های بزرگ از مراکز آموزش عالی کوچک حمایت جدی بکنند تا در ارائه خدمات به تک تک دانشجویان نهایت دقت در کیفی سازی خدمات صورت بگیرد و از توسعه و گسترش بی رویه و بی هدف قطعاً جلوگیری خواهد شد تا نسل آینده تحصیل کرده های دانشگاهی هم در حین تحصیل و هم در زمان بعد از تحصیل احساس تاثیرگذاری داشته باشند و اینها اساس خودباوری و اساس حرکت به سمت توسعه مبتنی بر دانش و رشد و تعالی جامعه ما خواهد بود.